

78 ULKOMAAN SANOMIA.

Maamiehen Ystävä n:o 12 23.III 1844

Jo on *Ruottin* 80 vuoena vanha Kuningas, *Carl 14 Johan*, nukkunut kuoleman uneen. Tämä tapahtui 8 päivänä tässä kuussa kello neljä jälkeen puolenpäivän. Hänen perillisensä *Oskar 1* on nyt Ruottin Kuninkaana.

Ei tiedä imetteliä,
Ei katala kasvattaja,
Mitä miksiki imetti,
Kuta kuksi kasvatteli.

10

Johtuu tämä vanha sananparsi kyllä ihmisen mieleen, kuin näkee, kuinka erinäinen on ollut tämänkin Kuningas vainajan elämäkerta. Ei suinkati sitä hänen köyhä äitinsä unessakaan nähnyt, eikä hän tuota mahtanut ittekän sotamiehenä ollessaan ajatella, että hänen vielä piti kuninkaana olla 26 ajastaikaa iästään ja kuninkaana kuolla. Muistatte te, että on Maamiehen Ystävä siitakin kertonut, kuinka Kuningas Gustaf Adolffi, joka viimeen sodan aikana oli Ruottin ja Suomenmaanki haltiana, tuli pois hallituksesta. Hän meni siitten Saksanmaalle ja kuoli siellä. Nyt hänen poikansa, myös Gustavi nimeltä, on Österrikin Kejsarin kenraalina. Tätä aikaa on hänellä ollut ankara elämä. Sillä hänen tavaransa on huonossa tilassa, ja puolisostaan hän on täytynyt hakia erotuksen. Ej mahtanut hänenkän äitinsä, joka silloin oli Ruottin Drottinkina, kuin hän syntyi samassa kuninkaanlinnassa, jossa nyt Carl Johan kuoli, tätä ajatella, että hänen täytys ulkomaalla muiden virkamiehenä hankkia elatuksensa. Ei tule siis ihmisen mistään kerskata, vaikka hän ylimäisiäkin olisi, niinkuin ei myös ole kenenkään epäillä, ettei vielä Jumala hänellekin jossaan sian löytäysi.

20

30

Spaniassa ja *Portukalissa* on taas meteliä ollut, mutta ei vielä ole ollut menestystä kapinan nostajille. Sillä nuorella Spanian Drottinkilla oli lapsuudessaan äitinsä Kristina förmyntärinä. Mutta Valtakunnan isot herrat eivät tähän tytyneet, mutta tekivät ittensä förmyntäreiksi ja Kristinan täyty paeta Frankrikin Kuninkaan tykö. Sitten on nuori Drottinkki elänyt yksinäissä vielä nuoremman sisarensa kansa kapinan nostajitten seassa. nyt tulee hänen äitinsä takasin Spaniaan, ja Drottinkki on jo lähtenyt pääkaupungistaan häntä vastaan ottamaan.

40

79 SURSILLS LITTERATUREN.

Saima n:o 13 28.III 1844

O i värdaste systrar »Sursillar»! värdes förlåta, att jag, troligen en ovärdig ättling af Eder, doppar en så skral penna i bläckhornet, för att tolka edert lof!

Hvad vore väl Finland, om det icke behagat er att vara Sursillar? Hvar skulle kapellänen Hans och pastor Ericus Eschilli i Laihela, hvar bonden Lars, fogden Matthias Eriksson och pastor Henrik Larsson Lithovius, hvar länsman Pehr Gumse, hvar pastor Johan Lithovius, hvar N. N. i Stockholm, hvar prosten Pehr Michelsson Archophilacius, hvar skräddaren Abraham Tysk i Wasa, hvars sons bedrifter gjorde denne till Borgmästare i Uleåborg, hvar skulle alla dessa berömda män fått sig hustrur, hvar alla desse pastorer fått sig pastorskor, hvar

50

prosten Archtophilacius en prostinna, om det icke behagat er, älskvärda systrar Sursillar, att, åtagande er denna betungande rol, offra edra häfvor för fäderneslandet? Huru skulle eljest dessa Herrars söner kommit sig till giftermål, såsom de väl gjorde, och hvilket H-fors Tidningar och kapellanen A. bäst känner? Ja, hvad hade väl, om icke Sursillarne gjort denna uppoffring, blifvit af de 1 400 Finska familjerna? Hvad af Finland förutan systrarna Sursillar och alla män, qvinnor och barn i dessa fjortonhundrade familjer? Jag frågar hvarje upplyst man på samvete: hvem skulle väl eljest haft godheten åtaga sig att frambringa och fortsätta dessa 1 400 familjer, att lägga några tiotusental till Finska folkets närvarande nummer?

Man har fordom trott, att Adam uträttat något litet i verlden. Likaledes har man haft en hög tanka om Noach och hans söner – vare detta sagdt utan att derigenom betaga hvarken fru Eva eller Noachs och hans söners hustrur något af deras förtjenta ära. Men jag undrar just, hvad detta haft att betyda, om de sju systrarne Sursillar och ofvannämnda prost Archtophilacius med pastorerne Lithovius, fogden Mathias, länsman Gumse, skraddaren Tysk, hans son Borgmästaren, H-f N. N. i Stockholm o. s. v. icke behagat taga deras verk under armarne? Intel, platt intel! Och förunderligare är det, att H-fors Tidningar, hvad säger jag, att Finska folket, att menskligheten så länge kunnat förgäta Sursillarnas, Archtophilacii, Lithoviernas, Mathias Eriksons, Gumses, Tysk's, hans sons, N. Ns. i Stockholm &c. &c., odödliga förtjenster, att åt dessa och deras egare uppresa ett odödlighets tempel, tryckt in 8:o, på fint velinpapper, med nya och vackra stilar.

Vi finna inga lämpligare ord att härtill uppmana fosterlandet, än de, hvilka läsas i H-fors Tidningar för d. 6 Mars 1844.

»Om man äfven måste medgifva, att detta sednast bearbetade register» (Sursillarnas 1 400 familjers slägtregister) »innehåller och knappt kan undvika att innehålla betydliga luckor och bristfälligheter, så synes i alla fall bearbetarens flit så lofvärd och registrets genealogiska vigt så i ögonen fallande, att man utan tvekan kan anse dess emotsatta tryckning som en ej obetydlig vinning för vår historie och för framtida forskningar. Ty tiden förhöjer ett sådant arbetes värde, och man skulle måhända ej kunna för efterkommande ansvara, om man öfverlemnadt ett sådant verk åt manuskripters vanliga öde förskingring och förslöring.»

Vi beklaga blott, att ännu efter detta jettesteg en lucka skall återstå i Finska historien, nemligen slägtregistret öfver hela den öfriga befolkningen.

80 JO NYT PITÄÄ RUVETA ELÄVILLE HAVUJA SYÖTTÄMÄÄN.

Maamiehen Ystävä n:o 13 30.III 1844

Viimmeisenä Matinpäivän iltana, luettuansa Maamiehen Ystäväen kaheksannessa lehdessä *Hätäaineista elävien elatukseksi*, sanoi Tervapuron Matti emännellensä Kaisalle: jo nyt pitää ruveta eläville havuja syöttämään, koska tuota Maamiehen Ystäväkin hyväksi sanoo, vaikka olet minua tätä mainitessani hulluksi sanonut.

Kaisa. Mutta minäpä en ensinkän rupea lehmä-kultani havuilla tappamaan, jos vielä kymmenen ystävästä sinulle sanoisivat, että ne elävien elatukseksi kelpaavat. Pahasta pienestä olen eläviä ruokkinut,